REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele
BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o serie garmond pe o colóna 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVII.

„GAZETA" iese în fie-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor.. pe şese luni 12 cor.. pe trei luni 6 cor.
N-rul de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rul de Duminecă 3 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brasov
Administraţiunea, Piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe şése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe şése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 218. Braşov, Sâmbătă 2 (15) Octomvrie. 1904.

NOU ABONAMENT
LA
„GAZETA TRANSILVANIEI".
Cu 1 Octomvrie st. v. 1904
s'a deschis nou abonament, la care învităm pe toţi amicii şi sprijinitorii fóiei nóstre.
Preţul abonamentului:
Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coróne, pe şése luni 12 coróne, pe trei luni 6 coróne, pe o lună 2 coróne.
Pentru România şi streinătate: Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.
Abonarea se póte face mai uşor prin mandate postale.
ADMINISTRAŢIUNEA.

Tisza şi oposiţia maghiară.

Ceea-ce n'a succes intervenirei câtorva oposiţionali de culóre obstrucţionistă; adecă de a pune la cale o coaliţiune a tuturor partidelor oposiţionale maghiare din dietă contra actualului guvern, i-a succes de minune ministrului preşedinte Tisza în timpul cel mai scurt posibil, prin anunţarea planului său de a revisui regulamentul camerei.

Nu ne îndoim că Tisza în propriul interes al guvernării sale n'a putut dori acésta şi că fără să vrea se pomenesce deodată în faţa situaţiei de care abia scăpase cu mare greutate: în faţa pericolului ca obstrucţiunea să încépă érăşi dela inceput. Cu tóte acestea nu ne vine a crede, că Tisza atunci când s'a decis a da de scire, că-i decis a revisui regulamentul camerei, n'a admis în calculul său şi posibilitatea ca partidele oposiţionale să respingă *a limine* ori şi ce revisuire de regulament.

Tocmai de aceea ni-se pare fórte interesantă cestiunea ce se impune contelui Tisza, după ce, la propunerea ce a făcut'o în cameră de a se alege o comisiune de 21, care să redacteze un proiect de revisuire a regulamentului camerei, partidele oposiţionale fără de nici o deosebire au răspuns, că resping propunerea acésta ca şi întreg planul ministrului-preşedinte cu indignare şi declară că nici nu vor lua parte prin delegaţi la o astfel de comisiune.

Contele Tisza nici n'ajunse încă să-şi motiveze propunerea sa relativă la acea comisiune, şi étă că se pomeni c'un refus cum nu se póte mai categoric şi nepoliticos.

Până acuma se credea, că tóte măsurile, ce le va mai lua contele Tisza spre a pune, cum se dice, téra la cale, vor întâmpina mai mult séu mai puţin, direct ori indirect şi sprijinul lui Francisc Kossuth şi a fracţiunei sale. Mulţi bănuiau, că Tisza ar fi câştigat deja pe Kossuth pentru ideia de a se revisui regulamentul camerei aşa ca să se facă imposibilă în viitor numai aşa anumita obstrucţiune technică. Dér declaraţiile şefului „partidului independist şi de la 48" au dat de minciună tóte aceste presupuneri.

Nu ne învoim, nu conlucrăm, nu vrem revisuirea, n'avem lipsă de ea! Acesta a fost răspunsul ce l'a dat Fr. Kossuth bunului său prieten de la cârmă. Era în joc tóta popularitatea, de care se mai bucură adi porodita guvernatorului de la 1848, décă ar fi admis şi numai o literă din programul de revisuire a lui Tisza.

A trebuit să i răspundă dér c'un *non possumus* şi după Kossuth au urmat Zichy Aladar, şeful partidului poporal, apoi Banffy, Szederkenyi şi în fine şi Apponyi cu grupurile lor, repetând în cor *„non possumus"*!

Ce va face Tisza faţă cu acésta atitudine solidară protestătóre a oposiţiunei? Incerca-va el să forţeze revisuirea cu majoritatea sa? Şi de cumva nu va isbuti, ce e mai mult ca probabil, ce situaţiune va crea el partidului său, parlamentului şi ţării, care are angajamente cu Austria şi cu streinătatea?

Cei iniţiaţi în secretele guvernului pretind a sci, că Tisza prin protestul partidelor oposiţionale, nu se va stinghiri de loc în urmărirea acţiunei sale de revisuire, că 'şi va motiva propunerea în cameră şi va pune pe mamelucii săi să alégă comisia de revisuire şi fără oposiţionali,—cu gândul şi la disolvarea dietei.

Cu alte cuvinte, Tisza sub presiunea împrejurărilor şi a angajamentului ce l'a luat faţă cu coróna şi cu guvernele dualiste, se vede póte împins de a încerca „mâna tare", cu care s'a lăudat şi — de a forţa revisuirea, coste ce va costa.

Reacţiunea, ce-o va provoca-o printr'asta póte să frângă gâtul guvernului actual şi póte avé şi alte urmări mai grave, în tot casul însă ea va fi mai de preferit situaţiunei de faţă neclare, nesigure şi mincinóse.

Braşov, 1 (14) Octomvrie.

Saşii contra proiectului lui Berzeviczy. Comitetul cercual săsesc (Kreisausschuss) din Sibiiu a adresat deputaţilor saşi aleşi în cele două cercuri electorale ale Sibiiului, câte *o scrisóre*. în care îşi esprimă speranţa, că deputaţii dietali aleşi în cercurile săsesci *vor usa de tóte mijlócele legale spre a combate proiectul de lege din cestiune.* In continuare dice scrisórea, că în urma conlucrării diferiţilor factori, stabiliţi prin noul proiect, se causéză numai confusiune în învăţământul primar şi că abstrăgând dela multe alte inconveniente, în urma disposiţiunilor draconice disciplinare, pe cari le prevede noul proiect în casul când după părerea inspectorului şcolar, învăţământul limbei maghiare nu ajunge ţinta dorită, vor obveni casuri, că chiar cei mai chemaţi bărbaţi vor ocoli cariera de învăţători şi îşi vor căuta aiurea esistenţa, unde nu sunt espuşi pericolului, ca să-şi piérdă împreună cu familiile, fără vina lor, pânea de tóte dilele. *„In faţa disposiţiunilor proiectului, cari violéză autonomia garantată prin lege a bisericii ev. şi a bisericilor suori şi jignesc progresul prielnic al şcólelor nóstre primare,* — sfirşesce scrisórea — *apărarea nóstră energică este un postulat al sentimentului nostru de conservare".*

Scrisórea e semnată de d-nii Adolf *Gottschling* vicepresident, şi Dr. W. *Goritz* secretar al comitetului cercual. „Sieb. D. Tgbltt" mai anunţă, că şi celelalte comitete cercuale săsesci vor adresa deputaţilor din cercurile lor asemenea scrisori, cari vor informa pe deputaţii aleşi în mod autentic despre opiniunea alegătorilor lor.

Inchiderea şcólelor grecesci din Macedonia? Din Constantinopol se telegraféză, că patriarchul ecumenic ameninţă pentru casul, că Românii macedoneni ar primi concesiuni în afacerea introducerii limbei românesci în biserici, *cu închiderea tuturor şcólelor grecesci din Turcia (?!)* E fără îndoială semnificativ, — dice mai departe depeşa din cestiune — că pretensiunile Românilor macedoneni *sunt sprijinite cu mare insistenţă de ambasada ruséscă din Constantinopol atât la Pórtă cât şi la patriarchat.*

Controversa în jurul regenţei din principatul Lippe. In apropierea pădurei Teutoburg, unde Germanii lui Arminiu au reportat cunoscuta învingere asupra legiunilor romane, astădi se pórtă un răsboiu crâncen de opiniuni. Adversarii sunt împăratul Wilhelm pe de o parte şi constituţia principatului representată prin ministeriu şi dietă, pe de altă parte. Casul este cu atât mai sensaţional, cu cât împăratul german ca păzitor al ordinei de stat combate regenţa actuală în favorul propriului său cumnat, principele de Schaumburg Lippe. Linia regentă a principatului se numesce Lippe-Biesterfeld. Amintitul cumnat al împăratului a fost deja regent, însă în urma sentinţei unui tribunal de arbitri a trebuit să renunţe, cu tóte că ultimul principe de Lippe, mort fără urmaşi direcţi, în pofida constituţiunei îl pusese regent prin o disposiţie secretă, descoperită abia după mórtea lui. Acum móre regentul, contele Ernst, şi ar trebui să urmeze la tron fiul său, contele Leopold. Impăratul Wilhelm însă odată cu telegrama de condolenţă îl însciinţéză că nu-l va recunósce ca regent şi nu va permite ca oştirea să-i depună jurământul de fidelitate.

Las' că chestia cu jurământul nu e tocmai o chestie grea din simplul motiv, că principatul, care n'are decât 139,000 locuitori,...n'are armată. Contra telegramei împăratului s'a anunţat protest la consiliul federal (Bundesrath), căruia principatul îi aparţine ca membru cu depline drepturi. „Parlamentul" principatului convocat acuma, a luat posiţie în unanimitate pentru Leopold. Motivele împăratului sunt, că un străbunic al regentului a făcut o mesalianţă, luând de nevastă o simplă nobilă, din care causă urmaşii nici nu mai pórtă numele de principi, ci numai de conţi. In urma atitudinei resolute a „parlamentului" împăratul nu va avé încotro şi va trebui să cedeze.

Revisuirea regulamentului camerei.

Ţiarului „N. Fr. Pr." i-se depeşéză din Budapesta cu data de 12 Octomvrie:

Fracţiunea *Kossuth*, după cum era de prevăzut, în conferenţa sa de adi séra a refusat a trimite delegaţi în comisiunea pentru revisuirea regulamentului camerei. Incă şi mai mult. Cestiunea, décă partidul va lua séu nu parte la desbaterile comisiunei nici n'a fost discutată, ci a fost tranşată aşa dicând *ex cathedra* prin o declaraţie solemnă a preşedintelui urmată de aprobările partidului. Acţiunea ministrului preşedinte întimpină aşa dér din capul locului mari dificultăţi, cari se potenţéză prin faptul, că şi *partidul poporal* catolic refusă a lua parte la desbaterile comisiunei.

In clubul liberal hotărîrea koşutiştilor era cunoscută deja în órele de séră şi n'au luat'o tragic. Contele Tisza îşi va motiva propunerea în cameră, ér majoritatea va decide a se alege comisiunea. Acţiunea se va continua cu tóte decisiunile contrare ale oposiţiei.

In conferenţa partidului independist Geza *Polonyi* îşi esprimă mirarea, că deputaţii din acest partid au luat parte în comisiunea economică la discusiunea asupra convenţiunei comerciale cu Italia, care este o flagrantă violare a constituţiei. Prelungirea provisorică a clausulei despre vama pe vinuri esteo favorisare a Italiei. S'a violat anume art. 30 din 1899 prin faptul, că s'a încheiat o convenţie a cărei durată este peste anul 1907. *Convenţia cu Italia* peste tot nu se încheie cu voinţa parlamentului, ci se menţine prin ordinaţiuni şi ministrul preşedinte a avut chiar curagiul să declare în parlament, că nu-i pasă chiar de nu s'ar încheia convenţia până la 15 Octomvrie, el totuşi va publica la timp ordinul de esecutare. Este revoltător mai ales că convenţiile de felul acesta întră în vigóre cu signatura regelui. Maj. Sa parafféză prin signatura sa convenţiile fără învoirea parlamentului.

G. Polonyi spune mai departe că lui Tisza îi trebue revisuirea, pentru ca să pótă *urca contingentul de recruţi.* El a spus'o pe faţă, ér noi nu trebue să tolerăm aşa ceva. Partidul independist trebue să facă propunerea, ca *guvernul să fie dat în judecată.*

Preşedintele Francisc *Kossuth* resumând argumentele lui Polonyi le află juste, din care causă partidul nu va delega pe nimeni în comisiune. Intru cât pentru propunerea referitóre la darea în judecată, Fr. Kossuth nu e de acord, fiind-că acésta ar da numai prilegiu majorităţii de a face demonstraţiuni pentru guvern şi ar contribui la întărirea guvernului. In privinţa convenţiei cu Italia, Kossuth recunósce că este anticonstituţională şi de aceea partidul va combate nu din causa conţinutului ei, ci din motive politice.

Polonyi îşi retrage moţiunea referitóre la darea în judecată a guvernului şi conferenţa enunţă în unanimitate, că nu va delega pe nimeni să ia parte la desbaterile comisiunei pentru revisuire, ér convenţia cu Italia o va respinge.

Partidul poporal a decis de asemenea în conferenţa sa de astădi de *a respinge propunerea ministrului preşedinte* referitóre la revisuirea regulamentului şi *a nu delega pe nimeni în comisiune.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Hotărîrea a fost motivată cu aceea, că Tisza are de gând sĕ introducă clotura în vederea votării budgetului şi a contingentului de recruţĭ.

Mâne sosesce şi contele *Apponyi* la Budapesta şi se crede, că şi partidul lui va lua o decisiune analogă, deşi cu alte ocasiunĭ şĭ-a esprimat părerea, că o înăsprire a regulamentului — presupunênd că pe alte terene se ofer garanţii constituţionale — ar fi admisibilă.

Serbările din Azuga.

(Raport special al „Gaz. Trans".)

Azuga, 28 Septemvrie v.

Cine a călĕtorit acum 30—40 de anĭ de la Braşov spre Ploescĭ, îşĭ va aduce aminte de romantica vale a Prahovei măréţă atuncĭ numai prin pustietatea şi sĕlbătăcia ei. Ochiul trecĕtorului nu vedea decât piscurĭ pleşuge, délurĭ şi colnice acoperite cu pădurĭ seculare, nu auţia decât frémĕtul frunţelor, murmurul apelor şi urletul fiérelor, nu întêlnia decât la marĭ distanţe câte o cârciumă sĕrăcăciósă, care îi oferea un slab adăpost şi cu inima uşurată dĕdea slavă lui Dumneţeu când ajungea la Câmpina.

Ce deosebire mare între atuncĭ şi acum! Ce prefacerĭ şi schimbărĭ surprindĕtóre s'au realisat într'un timp relativ scurt de abia 20—25 de anĭ!

Valea Prahovei a devenit astăţĭ cel mai plăcut loc de vilegiatură, prin posiţia sa pitorésca şi prin clima sa sănĕtósă şi recoritóre. Vile cochete şi drăguţe, ridicate într'o neregularitate poetică oferă óspeţilor de vară locuinţe igienice şi plăcute. Dér Valea Prahovei a devenit cu deosebire un centru industrial, cel mai important din întréga Românie.

In Azuga cu deosebire, sunt cele mai multe şi mai marĭ fabricĭ ca: marea fabrică de postav (a d-lor Rhein, Scheeser et Comp.) care lucră numai din lână curată, de la cele mai dure până la cele mai fine stofe, cu 50 rĕsbóie mecanice şi aprópe 500 de muncitorĭ; fabrica de bere, de mobile, de sticlărie, de şampanie, de salam, de ciment şi var hydraulic, fabricĭ de cherestee, cariere de piétră etc., apoi o şcólă rurală bine îngrijită la care funcţionéză 4 institutorĭ, primărie, medicĭ, reuniunĭ şi societăţĭ, posta şi telegraf, farmacie şi în timpul din urmă chiar şi o tipografie, în fine strade regulat trasate, trotuare cu plantaţiunĭ, conduct de apă, lumină electrică etc. etc.

Mai deunăţĭ îmĭ povestea d-l fabricant Wilh. Rhein, că în anul 1886, când pentru prima-óră a venit d-sa la Azuga n'a aflat alt ceva de mâncare la prânţ, decât nisce ouĕ şi mămăligă într'o cârciumă-bordeiŭ; astăţĭ se află hotele şi restaurante unde se servesc dineurĭ, carĭ mulţumesc cele mai esagerate pretensiunĭ ale unui gurmand gastronom.

Cu înmulţirea stabilimentelor industriale, s'a înmulţit şi numĕrul locuitorilor, ér acestora le lipsea o casă de rugăciune şi în trebuinţele lor sufletescĭ trebuiau sĕ alerge séu la biserica Domnéscă din Buşteni séu la mănăstirea din Predeal. Actualii vrednicĭ conducĕtorĭ ai Azugei au hotărît sĕ împlinéscă şi acésta lacună. Pe pămêntul dăruit de Majestatea Sa regele Carol, în cel mai frumos loc din Azuga stă astăţĭ mândră şi frumósă biserica, mângâierea şi întărirea, alinătóre de suferinţe şi dătătóre de speranţă sufletelor nenorocite şi creştinilor cucernicĭ.

Biserica e construită din piétră cioplită, nevăruită pe din afară, cu douĕ turle, coperită cu tinichea vopsită. Interiorul e fórte frumos pictat. Pe pĕretele de la întrare în lăuntru se află portretele Majestăţilor Lor regele şi regina României, ctitorii acestui sânt lăcaş, admirabil zugrăvite de pictorul curţii regale. Pictura, vestmintele preoţescĭ, vasele sfinte şi celelalte odóre sunt dăruite de M. Sa Regele, ér frumos răsunătórele clopote de d-l Wihelm A. Rhein din incidentul jubileului de 25 anĭ al fericitei sale căsătorii.

I. Sfinţirea bisericei.

Duminecă în 26 Septemvrie v. a, c. s'a sĕvîrşit têrnosirea bisericei prin P. S. Sa archiereul Nifon Ploeşteanul, vicarul metropoliei din Bucurescĭ, asistat de P. C. Sa archimandritul mănăstirei Sinaia, Nifon, de protoiereul judeţului, precum şi de alţĭ preoţĭ şi patru diaconĭ.

Urmând învitării primite, m'am dus cu plăcere la Azuga, atât pentru ca sĕ mai vĕd odată acea regiune pitorésca, unde progresul şi cultura şĭ-au făcut pat cald, cât şi pentru ca sĕ-mĭ visitez rudele iubite de aicĭ şi în fine pentru-ca sĕ asist la dubla sĕrbătóre: târnosirea bisericei şi desvălirea monumentului ridicat pentru eroii din localitate, căduţĭ în rĕsboiul pentru independenţa ţĕrii.

Vrednicul şi neobositul primar al comunei Predeal, d-l Aron Jinga, originar de la noi din Transivania, a dispus de cu vreme pavoasarea comunei cu verdéţă şi împodobirea ei cu arcurĭ de triumf (vr'o patru) ghirlande de florĭ, stégurĭ etc. de asemenea şi fabricile şi casele private erau frumos decorate.

Clerul celebrant a sosit Sâmbătă în 25 Sept. la Azuga şi a sĕvîrşit conform tipicului vecernia împreunată cu litie şi priveghere.

Duminecă în zorĭ de ţi 50 bubuiturĭ de trésculĭ anunţară locuitorilor ţiua festivă. Roiurĭ-roiurĭ curgeau locuitorii valei Prahovei, bĕtrânĭ şi tinerĭ, femei şi copii, îmbrăcaţĭ de serbătóre spre sfântul locaş, ér la órele 9 a. m. P. S. Sa archiereul Nifon a fost condus cu ceremonia cuvenită în sunetul clopotelor de la locuinţa d-lui Rhein unde îşĭ avea quartirul, la biserică. După încunjurarea acesteia de trei orĭ a întrat în lăuntru unde s'a făcut sfinţirea apei, s'a procedat la aşeţarea móştelor în sânta masă, la spălarea ei cu apă de trandafir, cu miresme, cu marele mir, s'au aşeţat apostolii în cele 4 cornurĭ ale prestolului s'a acoperit cu pânzăturĭ, cu care ocasiune ctitorii bisericei cu şurţ alb înainte ajutau pătrunşĭ de cuvenita pietate archiereului întru împlinirea acestor lucrărĭ tipiconale. In decursul acestor ceremonii cei 4 diaconĭ recitau alternativ cu voce sonoră şi înaltă, rar şi cadenţat, psalmi aleşĭ, pe carĭ lumea adunată în numĕr imens îi asculta cu evlavie.

Inălţător cu deosebire a fost momentul când P. S. Sa archiereul Nifon, un bărbat frumos la faţă, plăcut la vorbă, blând la privire şi de o cultură superióră, cânta cu puternica, melodiósa şi fermecătórea sa voce, cerea a uimit pe toţĭ, stihurile prescrise la aşeţarea evangheliştilor pe prestol: „Sfinte apostole şi evangheliste Mateiŭ (Marcu, Luca, Ion) rógă pe milostivul Dumneţeu, sĕ ne dăruiéscă ertare de pĕcate şi mântuire sufletelor nóstre." P. S. Sa a uns apoi altarul şi pereţii bisericei cu sfântul mir, făcênd semnul crucii, ér după dênsul imediat d-l prefect Mişu urma a face acelaşĭ lucru.

A urmat sf. liturghie la care a dat rĕspunsurile escelentul cor dirigeat de d-l Mihailescu, institutor în Buşteni.

Finită acésta, P. S. Sa archiereul ***Nifon***, cu mitra pe cap şi cârja pastorală în mână ţine publicului asistent o prea frumósă vorbire despre biserică, însemnătatea şi folosul ei, laudă în cuvinte pline de căldură pe cei ce au jertfit pentru ridicarea acestei bisericĭ, învită pe credincioşĭ a o cerceta cât mai des, şi închee dând părintescĭ poveţe tuturor întru practicarea virtuţilor creştinescĭ şi patriotice.

Vorbirea P. S. Sale a avut un efect covîrşitor. In biserică erau presente, pe lângă numĕrosul şĭ distinsul public şi următórele corporaţiunĭ: Elevii scólei cu corpul didactic şi stégul, Liga culturală-despărţĕmêntul Prahova, cu steag „Turnverein" cu steag şi „Deutscher Sängerbund" cu steag, membrii acestor corporaţiunĭ purtau cocardă la piept, ér purtătorii stégurilor eşarpă tricoloră.

II. Desvălirea monumentului.

Terminat fiind piosul act P. S. Sa, clerul şi tot poporul ies în curtea bisericei, spre a asista la un alt act tot atât de important şi înălţător. la un act patriotic, la desvălirea şi sfinţirea monumentului ridicat prin subscripţie publică la iniţiativa d-lui *I. G. Babeş* preşedintele comitetului.

Domnul primar ***A. Jinga*** rostesce cu mare însufleţire imensului public adunat în spaţiósa curte a bisericei, următorul discurs patriotic, pe care mĭ-a succes a-l decopia după notele stenografice ale unui ţiarist din Bucurescĭ, ca şi pe celelalte ce vor mai urma în firul acestui raport:

Inalt prea sfinte Stăpâne!
Domnule administrator!
Domnule prefect!
Dómnelor şi domnilor!

O dorinţă adênc simţită a locuitorilor din Azuga, centrul comunei Predeal se îndeplinesce astăţĭ. Le lipsea acestora locaşul de rugăciune şi de recreare sufletéscă şi acéstă dorinţă scumpă lor, se aduce acum la îndeplinire.

Avêntul neaşteptat, ce l'au luat în timpul din urmă aceste localităţĭ frumóse odinióră însĕ pustii şi sĕlbatice; importanţa lor actuală, nu numai ca staţiunĭ climaterice bine apreciate, ci mai cu sémă ca centru industrial important, apói convingerea intimă ce avem, că biserica a fost pentru strĕmoşiĭ noştri şi este şi pentru noi, focarul sacru de unde purceţe credinţa némului în Dumneţeu şi dragostea pentru comună şi pentru scumpa nóstră patrie; au fost tot atâtea indemnurĭ binecuvêntate pentru consiliile nóstre comunale sĕ înalţe acest sfânt locaş potrivit trebuinţelor locale, şi în raport cu mijlócele de care a dispus comuna faţă de numĕrósele ei trebuinţe.

După o trudă de mai mulţĭ anĭ Dumneţeu ne-a ajutat tuturor, sĕ ridicăm din temelie pe locul dăruit de Majestatea Sa Regele, acéstă biserică aşa precum se vede spre cinstea şi spre vecinica laudă a celui Atot-puternic.

Inzestrarea acestui sfânt locaş s'a făcut de Majestăţile lor Regele şi Regina oferind în înalta lor solicitudine şi bunăvoinţă: pictura, mobiliarul, îmbrăcămintea vasele sfinte şi tóte cele trebuincióse cultului.

Ér clopotele, care vor chema pe credincioşĭ la rugăciune, au fost dăruite de iubitorul de Christos Wilhelm Rhein fabricant din localitate şi de soţia sa Wilhelmina.

Şi precum Majestăţile lor Regele şi Regina în bunătatea lor nemărginită au înzestrat nu numai acéstă biserică, ei au ridicat din temelie biserica domnéscă din Buşteni, au zidit şcólele dela Predeal Azuga, Buşteni si Poiana Ţapului, au oferit gratuit terenurĭ pentru primărie, pentru spital şi pentru sarviciile publice, şi au creat pentru populaţia de aicĭ un nesecat isvor de bunăstare materială prin puternicul concurs, dat întru crearea a mulţime de industriĭ marĭ, care fac onóre ţĕrei întregi, consiliul comunal, vine prin mine în numele obştéi locuitorilor, cu prilegiul acestei ţile solemne sĕ aducă Majestăţilor lor Regelui şi Reginei, omagiĭ de recunoscinţă pentru binefacerile revĕrsate cu atâta îmbelşugare asupra lor şi fac cele mai călduróse urărĭ pentru sănĕtatea, fericirea şi viéţa îndelungată a bunilor noştriĭ Suveranĭ:

Sĕ trăiéscă M. S. Regele!

Sĕ trăiéscă M. S. Regina!

Sĕ trăiéscă Alteţa Sa regală principele Ferdinand şi Alteţa Sa regală principesa Maria cu prinţiĭ şi prinţesele!

Sĕ trăiéscă poporul Român!

Massa de ómenĭ se întórce pe cealaltă parte şi au în faţă un grandios monument construit din granit de Caraiman în mod artistic lucrat de marea casă de construcţiĭ Marco şi Paolo Rosazza din Sinaia, italienĭ de origine şi marĭ filo-românĭ. E înalt de 6 metri, în vêrf are un vultur de bronz cu crucea în gură şi aripile întinse, în faţa despre stradă, stema ţĕriĭ, o sabie, un stég şi trei ghiulele de tun tot de bronz, ér mai de desubt pe douĕ laturĭ place marĭ de marmoră în care e săpată următórea inscripţie:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

(9)

Feréstra sclipitóre.

De F. Clemens.

— Urmare. —

Fără sĕ stea mult pe gândurĭ, se tîrî mai departe de-alungul canalului îngust. Din norocire acesta nu era lung, căcĭ peste câte-va minute se făcù lumină înaintea ochilor tîrîtorului şi canalul se lărgi tot-odată într'un fel de peşteră.

Când însĕ Moulin creţuse, că pe aicĭ i-se va deschide calea spre libertate, s'a înşelat amar. In locul unde canalul era mai larg, aşa că putea sĕ stea chiar în picióre, de-odată se sfîrşi într'o prăpastie care avea lărgimea de vr'o cincĭ metri, un spaţiu ce despărţia muntele de vecinul sĕu. Cursul apei era în adevĕr de faţă, dér se afla pe partea de dincolo şi micul părău de munte umflat în urma ploii, se prăvălia în adêncime sgomotos şi spumegând în faţa lui Moulin, care stetea ca stîlpit, despoiat de ultima sa speranţă.

Moulin în desperarea sa îşĭ acoperi faţa cu mânile. Décă ar puté sĕ sară peste acest abis larg, ar fi scăpat! Dincolo, muntele, la pólă nu avea urcuş prăpăstios şi mai în sus ar puté sĕ profite de un fel de jgheab format de apă, care se înălţa până la piscul muntelui cu un urcuş de cel mult patru-ţecĭ de grade. Dér cum sĕ trécă dincolo? S'a gândit la funie. Óre n'ar puté sĕ alcătuéscă o legătură cu ea între cele douĕ ţĕrmurĭ? Sĕ te caţărĭ pe funie peste abisul îngrozitor nu e tocmai mic lucru, dér Moulin era un gimnastic escelent şi nu s'ar fi dat îndĕrĕt. Insĕ cum sĕ fixeze funia? Cu privirĭ îngrijate examina ţĕrmul de dincolo. Ba da, décă ar reuşi sĕ o arunce pe după un stănişor ascuţit de dincolo, presupunênd firesce, că acesta ar fi destul de resistent ca sĕ supórte greutatea. Pe partea de dincóce se aflau expediente mai multe.

Incercarea trebuia făcută. Moulin scóse imediat funia, mĕsurà din ochĭ încă odată distanţa, apoi aruncà funia îndoită spre stănişor, ţinênd amêndouĕ capetele în mânĭ.

„Prea uşóră" mormăi el, şi fixà de funie o pétră. Acum nimeri ce e drept stănişorul, dér l'a costat totuşĭ cel puţin timp de o oră până ce se esercità aşa de bine în asvîrlire, în cât a isbutit a-l îmbrăţişa cu funia. In sfîrşit! El legà acum funia şi de partea de dincóce şi începù sĕ tragă din rĕsputerĭ spre a încerca resistenţa stănişorului.

Incercarea i-se părea că n'a reuşit pe deplin. Nu mai puté însĕ sĕ alégă. Aruncà încă o privire şovăitóre în abisul fără fund, apoi respirà odată adênc şi reculegêndu-şĭ tóte puterile se căţărà de funie. Ţinênd ochiĭ închişĭ înainta curagios şi reuşi a parcurge partea cea mai mare a drumului aerian, când de-odată simţi, că în partea din care venea, funia cedéză. Acuma-i acum! Sânge rece orĭ mórte! In clipita proximă funia se des făcù pe ţĕrmul de unde pornise. O sguduitură puternică, şi Moulin căţù cu funia în adêncime!

Dér — slavă Domnului! — pe partea de dincolo funia sa ţinea bine şi cu tóte că a fost trântit cu putere de pĕretele stâncei, nu şĭ-a perdut presenţa. Uitându-se în sus, a vĕţut, că marginea nu póte fi de cât la distanţă de vr'o trei metri. Dér aceştĭ trei metri îi puseră forţele şi dibăcia la grea probă. Nu puté sĕ se urce, de cât fórte încet alternând când cu mâna drĕptă, când cu stânga. Astfel se urca policar de policar până la muchea salvatóre. Indată ce a simţit, că póte ajunge cu mâna marginea, căutà un razim pentru picióre, apoi prinţêndu-se întâiŭ cu o mână apoi cu cealaltă de stănişor, lăsà funia şi se avêntà cu putere pe ţĕrm. Mai putù sĕ mătăhăéscă ameţit câţĭ-va paşĭ, apoi îl părăsiră puterile, de carĭ abusase peste mĕsură.

(Va urma.)

a) pe partea dinspre biserică:

„In anul XXXIX al binecuvêntatei domniĭ a regelui Carol I, marele căpitan și înțeleptul ocârmuitor, consilieriĭ comunalĭ: I. D. Babeș și Petre Scheeser, primarul Aron Jinga, medicul Dr. Mihail Georgescu - Carpațianu, inginerul Nestor V. A. Urechiă, institutorul Dumitru Rîpeanu și veteranul Petre Dăscălescu, însărcinațĭ de obștea locuitorilor și ajutațĭ de primăria comunei Predeal, școla din Azuga, banca poporală „Peleșul“, banca „Sinaia“, Wilhelm A. Rhein, Samuel Schiel, Marco și Paulo Rosazza, Carol Scheeser, Nicolae Hogaș și Luca Rosa, au ridicat acest monument.

b) pe partea din spre stradă:

Intru amintirea și spre vecînica laudă a campaniei a VIII de dorobanțĭ din Prahova, care a luat parte cu bărbăție la rěsboiul independenței și în deosebĭ a vitejilor:

Lica N. Nicolae,
Mustață Vasile,
Trică Mihai,

fiiĭ comunei Predeal, carĭ au căḑut în luptă pentru neatêrnarea țěrei și mărirea neamului romănesc“.

(Va urma.)

Rěsboiul ruso-japones.

Scirile despre ofensiva lui Kuropatkin ne sosesc în cea mai mare parte din isvor rusesc și deși nu sunt destul de precize, în general ele raporteză despre isbênda armelor rusescĭ.

Alte scirĭ venite tot din isvor rusesc însĕ ocolind pe la Londra séu Paris ne vestesc resistența încăpățînată a Japonesilor.

Ḑiarul „Berliner Post“ primesce din Petersburg informațiunĭ despre ofensiva lui Kuropatkin. Étă ce i-se raporteză numitului ḑiar:

Inaintarea lui Kuropatkin a provocat o surprisă generală,, fiind-că nimenea nu se aștepta la începerea ofensivei până la primăvară, când ar fi avut la disposiție vr'o 500.000 de combatanțĭ, pe când acuma n'are nicĭ jumětate. Inceperea ofensivei se atribue influenței amicilor lui Alexiew. Situația acestuia era în timpul din urmă sguduită și i-se aștepta căderea. Acuma e vorba, că Kuropatkin sě execute tocmai planul de rěsboiŭ al lui Alexiew.

Telegramele mai nouĕ aduc scirĭ despre înaintarea Japonesilor spre Mukden. Lupta se va începe în curînd pe tótă linia. La 12 Octomvrie Japonesii au câștigat teren la Sienhvang silind pe Rușĭ a-se retrage.

Lupta de la Yantai a ținut tótă ḑiua de 11 Octomvrie și s'a continuat și a doua ḑi fără sě se decidă.

Generalul *Oyama* raporteză la Tokio:

Armata dușmană ce stă față în față cu aripa nóstră drépta, desvoltă o activitate estraordinară. O divisie de Rușĭ a trecut peste Taiceho la distanță de 40 km. de Liaoyang tăindu-ne legătura dintre Sihojan și Poensikan. In curînd însĕ am restabilit aceste legăturĭ.

Luptele ce s'au urmat la nord de Yantai, reporterii le presentă în diferite chipurĭ:

„Birsevskija Vjedomosti“ scrie, că Rușii i-au respins pe Japonesĭ până la minele Yantai și i-au încunjurat de douĕ părțĭ. Japonesii s'au recules și au atacat și ei în douĕ rîndurĭ, au fost însĕ respinșĭ.

„Rus“ scrie: „Japonesii n'au putut resista, focul din tunurile rusescĭ i-a silit sě se retragă peste Siliho, unde i-au urmărit Rușii“.

„Ruskoje Slovo“ scrie: „Lupta încă nu e decisă și se pare că nu se va decide decât peste câteva ḑile. Soldații noștri se luptă ca nisce eroi și se vede că ordinul de ḑi al lui Kuropatkin le-a însuflat nou curagiŭ.

Din Tokio se telegrafiéză la Londra, că primul atac al Rușilor asupra posiției *Panjuku* a reușit, dér generalul *Oyama* a concentrat imediat forțe numeróse și a recucerit Panjuku, oprindu-i pe Rușĭ în înaintare.

O telegramă din Londra spune, că Kuropatkin înainteză cu ḑece divisiunĭ.

Armata japonesă a fost întărită cu douĕ divisiunĭ nouĕ. Afară de acestea s'au mai trimis trei divisiunĭ la Gensan, după cum se dă cu socotéla, spre a face o demonstrațiune contra Vladivostokului, în realitate însĕ probabil că se va trimite o expediție la Sahalin. Numĕrul răniților japonesĭ este enorm, reserve însĕ sunt destule. Prin prelungirea timpului de serviciŭ s'au câștigat 3—400.000 de soldațĭ.

Din *Port-Arthur* se anunță, că acolo s'a început érna. De o sĕptămână termometrul arată 26 grade sub zero. Stössel a adresat un apel locuitorilor cu dare de mână sĕ ajute pe cei sĕracĭ cu îmbrăcăminte și lemne de foc.

Vaporul japones *Sira-Taku* a capturat la 1 Octomvrie vaporul *Pupin*, care ducea provisiunĭ la Port-Arthur.

SCIRILE ḐILEI.

— 1 (14) Octomvrie.

Maj. Sa Monarchul nostru plécă mâne d. a. din Viena cu un tren separat la Budapesta. Spre sfîrșitul lunei curente se va reîntórce la Viena pentru câte-va ḑile.

Sĕrbarea Sf. Sofii. Dumineca după terminarea serviciului divin în biserica Sf. Nicolae, va avé loc în sala festivă a gimnasiului nostru sĕrbarea Sf. Sofii. Cu acest prilej va rosti d-l profesor Axente *Banciu* discursul festiv. La acéstă serbare școlară sunt învitațĭ toțĭ sprigînitorii și amicii șcólelor gr. or. române centrale din Brașov.

Familia regală română în Iașĭ. Astăḑĭ d. a. sosesce Familia regală română la Iașĭ. Cu ocasiunea acestei visite M. Sa Regele Carol va fi salutat aicĭ și de comandantul general al trupelor rusescĭ din Basarabia în numele Țarului Nicolae. Comandantul rus va fi însoțit de o mare suită de ofițerĭ rușĭ.

In afacerea clubului român comitatens din Bistrița adusese la timpul sĕu Poliția din Bistriță decisiunea cunoscută, în urma căreia membrii aparținĕtorĭ acestui club au fost condamnațĭ la amende în banĭ între 100 și 200 cor. Contra acestei decisiunĭ au apelat membrii clubului român la vicișpanul comitatului Bistrița, care ḑilele aceste a aprobat decisiunea forului prim. Acum din nou au apelat membrii clubului la ministrul de interne ca a treia instanță.

Viriliștii românĭ din comitatul Maramureșului. 1) Simeon Pop, protopretore, Vișeul de sus care plătesce dare 3294 coróne 59 banĭ (primul virilist în comitat). 2) Petru Mihalyi, deputat, proprietar în Sarasău 1035 coróne. 3) Basil Iurca proprietar în Sarasău 1016 cor. 4) Ioan Iura, advocat Vișeul de sus 713 cor. 8 banĭ. 5) Dr. Georgiu Mihalca, advocat Sighet 670 cor. 70 banĭ. 6) Dr. Ioan Mihalyi protofiscal la comitat 608 cor. 15 banĭ. 7) Mihail Pavel arhivar la comitat 606 cor. 19 banĭ. 8) Dr. Ștefan Kiss, medic Dragomirescĭ 602 cor. 62 banĭ. 9) Vasile Mihalca, protopretore în pensiune, Sighet 575 coróne 77 banĭ. 10) Sandru Gyenge, preot Șugatag, 545 cor. 38 banĭ. 11) Simeon Balea preot, Săpînța 545 cor. 18 banĭ. 12) Sandru Anderko, proprietar Borșa 512 cor. 01 ban. 13) Ludovic Man, farmacist, Șomcuta-mare 480 cor. 52 banĭ. 14) Dr. Aurel Man, advocat Sighet 458 c. 92 banĭ. 15) Dr. Mihail Kökényesdi, advocat Sighet 403 cor. 32 banĭ. 16) Mihail Mihalca, proprietar Apșa de jos 376 cor. 50 banĭ. 17) Dr. Ioan Iurca, jude la tribunal, Timișóra 333 cor. 83 banĭ. 18) Grigore Cudriciu, econom, Bârsana 321 cor. 60 banĭ. 19) Ioan Fanea, preot Sarasău 263 cor. 19 banĭ. — Sunt așa-dér 19 viriliștĭ românĭ din numĕrul total de 220. Rutenĭ sunt 11, jidovĭ 94. Cei-lalțĭ sunt diregĕtorĭ, advocațĭ și proprietarĭ maghiarĭ.

La acest loc rectificăm lista viriliștilor din comitatul Făgărașului, din care, după-cum suntem informațĭ, s'a omis numele d-lui Dr. Nicolae Șerban, cu 699 coróne.

Primar al orașului Caransebeș în locul d-lui Burdia actualul president al comunității de avere din Caransebeș a fost ales cu unanimitate d-l Ioan *Bartolomeiŭ.*

Ofițerĭ francesĭ óspețĭ ai regelui Petru. Mâne, în 15 Octomvrie sosesc la Belgrad vr'o 50 ofițerĭ francesĭ, între carĭ și câțĭ-va generalĭ, foștĭ camaraḑĭ ai regelui Petru la școla militară din Saint-Cyr. Ofițerii din garnisóna Belgrad s'au oferit a aranja un mare banchet în onórea ofițerilor francesĭ, aceștia însĕ au refusat, ceea-ce la Belgrad a provocat consternație. Consiliul de miniștri a însărcinat pe ministrul de rĕsboiŭ, colonelul Putnik, sĕ adreseze o scrisóre generalului care conduce pe ofițerii francesĭ, în care sĕ expună, că banchetul îl arangéză întréga garnisónă, din care cea mai mare parte n'a fost amestecată în conjurațiunea de la 11 Iunie a. tr. Intr'aceea însĕ regele Petru a tranșat cestiunea așa, că va da însușĭ un mare banchet la palat, la care vor fi învitațĭ toțĭ ofițerii garnisónei. Ofițerii francesĭ călĕtoresc de la granița Franței pe cheltuiala regelui Petru, pe care visita acésta îl va costa 80.000 francĭ.

Cununii. D-l Ioan *Nossa* absolvent în teologie îșĭ va serba cununia religiósă cu d-șóra Anuța *Marincaș* în biserica gr. cat. din Bogdana (Sĕlagiu) la 23 Octomvrie st. n.

— D-l Pompeiŭ *Podină* îșĭ va serba cununia cu d-șóra Victora *Temeșan* la 20 Oct. st. n. în biserica gr. cat. din Oarța de sus.

Omor înfiorător. Marțĭ, în 11 Oct. după amiaḑĭ s'a descoperit în Viena un omor sensațional, cum numai în romanele criminale se mai póte ceti. Omorul a fost sĕvîrșit cu mai multe ḑile înainte. In locuința lui Ioan Klein din Magdalenenstrasse Nr. 78 s'a aflat în numita ḑi sub un otoman un sac cu cadavrul unui domn, crâmpoțit bucățĭ și trecut în putrefacție. Klein, ciselor, în etate de 31 anĭ era tovarăș cu fabricantul de obiecte de bronzărie, F. Pietsch și era cunoscut ca om cinstit. Nu de mult s'a însurat cu Francisca Braun, care l'a prins în cursă printr'un anunț într'o fóie spunĕnd, că are zestre mare. Francisca Braun era frumósă, deși cu 4 anĭ mai mare decât Klein. Căsĕtoria s'a făcut fără sĕ scie Klein, că mirésa lui este o hóță și înșelătóre, care a ședut și la temniță pentru furturĭ și escrocherii. După cununie era deja târḑiu. Klein a trebuit sĕ se împace cu sórta, tolerând ca nevasta lui sĕ-șĭ continue meseria de a prinde în laț cu anunțurĭ prin ḑiare bărbațĭ cu avere, pe carĭ îi primea acasă la sine. Un ast-fel de bărbat era și proprietarul de case Ioan Sikova, om de 72 anĭ, căruia însă îi plăceau aventurile galante. Pe acesta femeia blăstĕmată l'a ademenit în locuința sa, unde în complicitate cu bărbatul ei l'au omorît și tăindu-l bucățĭ l'au băgat într'un sac. Ucigașa de femeie s'a dus apoi în locuința lui Sikora și deschiḑĕnd cu cheile găsite în buzunarul victimei, a jefuit bani și hârtii de valóre. Părechea criminală a dispărut din Viena. Omorul a fost descoperit de compagnonul lui Klein. Aspectul cadavrului a fost atât de oribil încât judecătorul de instrucție Dr. Schilcher a leșinat. Poliția urmăresce părechea.

Scirĭ mĕrunte din România. D-l ministru *Haret* va pleca în curĕnd într'un concediu de 45 ḑile în strĕinătate. Interimatul ministeriului de culte va fi ținut în timpul absenței d-lui Haret de d-l Dim. Sturdza. Foile oposiționale aduc concediul acesta în legătură cu afacerea școlelor catolice din România și vorbesc chiar de dimisiunea d-lui Haret.

— Astăḑĭ ține *„Academia Română“* o ședință publică, în care d-l prof. Gr. Tocilescu va ceti o comunicare despre materialurĭ nouĕ asupra unui „Corpus inscriptionum slavo-romanicarum“.

— In urma morții senatorului Pana Buescu a fost ales director al societății de asigurare *„Unirea“* d-l senator N. Manescu-Călărașĭ.

— Din Iașĭ se anunță, că *comandantul trupelor austriace* din Bucovina va sosi în curĕnd la Iașĭ, unde va petrece câte-va ḑile.

— O scire din Belgrad spune, că consiliul miniștrilor sêrbĭ a hotărît vinderea domeniului sêrbesc *„Negoiŭ“* situat în România, țĕranilor aflătorĭ pe domeniul prințului Știrbei pentru suma de 3,050.000 lei.

Teatru german. Erĭ séră s'a dat cu mult succes comedia „Die goldene Eva“. Actrița H. Wanke, care s'a presentat erĭ pentru prima-óră publicului brașovean, a debutat cu mult succes, fiind viu aplaudată, de-asemenea și d-nii Olmar și Redl.

Astăḑĭ se dă opereta-novitate „Das süsse Mädel“ ér mâne în *beneficiul casierului d-l Gustav Hedwig* comedia *„Ultimo“* de G. de Moser.

La Gewerbeverein se va da Sâmbătă, 15 Oct., o *serată umoristică* (a doua) cu întrarea liberă, începutul la 6 óre séra. Dumineca tot acolo *musica regimentului 50* va da un concert sub conducerea capelmaistrului. Inceputul la $7^1/_2$ séra. La dorința publicului se va da în acea ḑi bere de Martie (Steinbruch). Bucătăria e escelentă. Prețurile moderate. Intrarea 40 banĭ.

6) **Succes vindecător durabil.** Durerile de reumatism, crucea spinărei și alte părțĭ ale corpului se vindecă cu efect sigur folosindu-se *spirtul și sarea A. Moll.* Prețul unei sticle 1 Cor. 90 fil. Se trimite ḑilnic cu rambursă postală de farmacistul și liferantul curții c. s. r. A. Moll Viena Tuchlauben 9. In farmaciile din provincia sĕ se céră Spirtul A. Moll, provĕḑut cu marca de contravenția și subscriere.

O conferență. Ni-se scrie din Budapesta: D-l Dr. Iosif *Siegescu* profesor gimnasial în Budapesta, ca membru al societățiĭ filologice a ținut în 12 Octomvrie n. o conferență în limba maghiară despre *„Batrachomyomachia lui Homer, séu bătaia bróștelor cu șórecii, după Csokonai, tradusă în românesce de Koncz Jozsi la anul 1816“.*

Conferența s'a ținut în sala ședințelor Academiei ungare. unde conferențiarul în fața unui public numĕros a tratat despre acéstă epopeie comică împărțită în 4 părțĭ, așa numite *„pipe de tabac“.*

In întâia *pipă de tabac* se vorbesce despre „cunoscința“ prințului Șórece cu craiul bróștelor și mórtea prințului“. A doua *pipă de tabac* tratéză despre „stînsura (adunarea) țĕriĭ (poporului) bróștelor și a șórecilor“ A treia *pipă de tabac* istorisesce „bătaia cu tóte întêmplările“, ér în a patra *pipă de tabac* se descrie „sfîrșitul bătăiei“.

Kancz Józsi, poetul român de origine strĕină, travestéză acéstă epopeie comică în românesce după *Csokonai* și o schimbă conform împrejurărilor și vieței timpului de atuncĭ de prin Ardeal. Traducĕtorul a fost — după cercetările conferențiarului — un actor, care a trăit printre Românii din părțile Clușiului, Sibiiului și Aiudului, ce se constată și din localisările din text. *Koncz* Józsi, după cum singur ne spune, în *preavorbirea* cărțiĭ sale, de aceea a tradus *Bătaia bróștelor cu șóreciĭ* în românesce, ca sĕ o înțelégă și Românii și Ungurii: „de voiŭ traduce în românesce poesia acésta, va înțelege-o întréga românime și partea cea mai mare a publicului maghiar din Ardeal“.

Conferențiarul Dr. Iosif *Siegescu* a tratat tesa din punct de vedere literar și ortografic. De observat este, că până când pe acele vremurĭ prin Muntenia, Moldova și Ardeal, Românii scriau cu litere cirile, *Koncz* Jozsi și-a scris operatul sĕu cu litere străbune.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 14 Octomvrie. Hotărîrile partidelor oposiționale s'au adus în unanimitate, de unde se crede, că *obstucția* este inevitabilă. Contele Tisza se ḑice că are de gând a stórce revisuirea regulamentulni prin ținerea de *ședința permanente.* Se mai vorbesce că după votarea revisuirei contele Tisza *va disolva* imediat camera. Deputațiĭ consideră situația ca fórte seriósă. Partidul lui *Apponyi* a decis sĕ nu delege pe nimenĭ în comisiunea de 21, ca sĕ va alege de cameră la dorința contelui Stefan Tisza în cestiunea revisuirei regulamentului. Hotărîrea acésta liberaliĭ o consideră de asemenea ca un semn îngrijitor.

Detmold, 14 Octomvrie. Dieta va ține astăḑĭ ședință în care se va ocupa cu cestiunea regenței de Lippe.

Beiuș, 14 Octomvrie. In urma unei denunțărĭ anonime s'a descoperit o adevĕrată *panama* sĕvîrșită în detrimentul domeniului episcopului gr. cat. Un exploatator de pădurĭ ar fi păgubit episcopia cu o jumĕtate milion de coróne. Episcopul Dr. Radu a cerut de la tribunal constatarea pagubelor.

Petersburg, 14 Octomvrie. Scirile despre resultatul luptei înverșunate de la Yantai și împrejurime sunt contraḑicĕtóre. Se pare că lupta a rĕmas până în momentul de față nedecisă. Țarul a trimis lui Kuropatkin o telegramă, care se sfîrșesce așa: „Sĕ luptațĭ până la ultimul soldat!“

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil **Traian H. Pop.**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge la lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Cărţĭ de rugăciunĭ şi predicĭ.

Cuvêntărĭ bisericescĭ scrise de Ioan Papiu Tom. III Preţul 3 cor., plus 20 b. porto.

Cuvêntărĭ bisericescĭ de *Ioan Papiu*: tomul III cuprinde cuvêntărĭ bisericescĭ acomodate pentru orĭ-ce timp; şi pentru tóte sĕrbătorile de peste an. Pe lângă predicĭ, se mai află în text câte-o instructivă notiţă istorică privitóre la însemnătatea diferitelor sĕrbătorĭ. Fiă-care tom separat costă 3 cor. (plus 10 b. porto).

Predicĭ pentru Duminecile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de *V. Christe*. Conţine predicĭ dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameşului. Preţul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70.)

Cuvêntărĭ bisericesci pre serbătorile de preste an scrise de Ioan Papiu. Preţ. 3 cor. (pl. 30 b. porto.)

„Cartea Durerii" de Emil Bougaud, tradusă din originalul francés de Iacob *Nicolescu*,, editura lui Dr. E. *Diianu*. Timişóra 1895. O cărticică de mângăere sufletéscă, care costă legată 3 coróne (plus 10 banĭ porto).

„Cuvêntărĭ bisericescĭ de Massillon" traduse din originalul francés de *Ioan Genţ* protopop gr.-cat. român al diecesei de Oradea-mare. — Deja la 1898 a apărut în Oradea-mare cartea cu titlul de mai sus care cuprinde 17 predicĭ de ale vestitului orator eclesiastic francés. Predicile sunt împărţite de traducĕtor după *anul bisericesc rĕsăritén*, şi fie-care este pusă la acea Duminecă séu sĕrbătóre, cu a cărei evanghelie se potrivesce predica. Un volum elegant de preste 400 paginĭ în 8⁰ cu portretul lu Massilon. — Traducerea se distinge printr'un limbagiŭ ales. — *Preţul 5 coróne* (6 Lei 50) plus 30 banĭ porto.

Cuvêntărĭ funebralĭ şi iertăciunĭ din autorĭ renumiţĭ, prelucrate de *Titu Budu*. Tom. II. preţ. 2 cor. (plus 20 b. porto.)

Scrierĭ istorice.

Memorii din 1848—49 de *Vas. Moldovan*, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Preţul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

Viaţa şi operile lui Andreiŭ Mureşianu, studiu istoric-literar de Ioan Raţiu, prof. ord. la preparandia din Blaşiŭ, Preţul 2 cor.. plus porto 10 banĭ. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blaşiŭ.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino şi Lissa", interesanta şi eminenta conferenţă, ce a ţinut'o d-nul colonel c. şi r. *Francisc Rieger* în reuniunile militare dela Braşov şi Sibiiu. Broşura conţine şi două portrete bine reuşite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conţine şi o hartă a Lissei, cum şi ilustraţiunea mormêntului eroului nostru. Preţul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pentru memoria lui Avram Iancu", apelul dat către ministerul de interne D. Perczel prin d-l Dr. Amos *Frâncu* în causa fondului pentru monumentul lui Iancu. Preţul este 1 corónă. In România 2 lei plus 5 banĭ porto.

„Pintea Vitézul", tradiţiunĭ, legende şi schiţe istorice, de *Ioan Pop-Reteganul*. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind fórte interesante tradiţiunĭ şi istorisirĭ din tóte părţile, pe unde a umblat Pintea. Preţul 40 banĭ. plus 6 banĭ porto.

„Românul în sat şi la óste". Acestă este titlul unei nouĕ cărticele, ce d-l *Ioan Pop Reteganul*, cunoscutul şi meritosul nostru scriitor poporal, a dat literaturei române. Preţul 20 b., cu posta 26 b.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Păcăţian. Preţul 2 cor. (+ 10 b. porto).

„Ţĕranul român şi ungur din Ardeal", studiu psihologic poporal de I. *Paul*. Preţul 1 cor. (+ 5 b. porto).

„David Almăşianu", schiţe biografice de *Ioan Popea*. Broşura acéstapresentă şi multe momente de însemnătate istorică. Preţul 60 b. (cu posta 66 b.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 13 Ootcmvrie n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	119.15
Renta de coróne ung. 4%	97 80
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	89.15
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	97.45
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.50
Impr. ung. cu premii	211.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	163.—
Renta de hârtie austr.	99.85
Renta de argint austr.	99.75
Renta de aur austr.	119.55
Renta de coróne austr. 4%	100.—
Bonurĭ rurale ungare 3½%	91.25
Losurĭ din 1860.	154.90
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.35
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	777.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	667.75
Napoleondorĭ	19.06
Mărcĭ imperiale germane.	117.50
London vista	239·45
Paris vista.	95.22½
Note italiene	95.25

Cursul pieţei Braşov.

Din 12 Octomvrie n. 1904.

Bancnote rom.	Cump.	18.88	Vênd.	18.92
Argint român.	„	18.80	„	18.90
Napoleond'orĭ.	„	19.02	„	19.10
Galbenĭ	„	11.20	„	11.30
Ruble Rusescĭ	„	2.53	„	2.55
Mărcĭ germane	„	117.20	„	117.40
Lire turcescĭ	„	21.50	„	21.60
Scris. fonc. Albina 5%		101.—	„	102.—

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov

Din 14 Octomvrie 1904.

Mĕsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	16	—
„	Grâu mijlociu	15	80
„	Grâu mai slab	15	50
„	Grâu amestecat	12	30
„	Sĕcară frumósă.	10	20
„	Sĕcară mijlociă.	9	80
„	Orz frumos	8	60
„	Orz mijlociu.	8	40
„	Ovĕs frumos.	7	20
„	Ovĕs mijlociu	7	—
„	Cucuruz	12	—
„	Mălaiu (meiŭ)	10	—
„	Mazăre.	16	—
„	Linte	23	—
„	Fasole	19	—
„	Sĕmênţă de in	21	80
„	Sĕmênţă de cânepă	9	20
„	Cartofĭ.	2	30
„	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită	—	96
„	Carne de porc	1	20
„	Carne de oerbece.	—	76
100 kil.	Sĕu de vită próspĕt	40	—
„	Sĕu de vită topit	62	—

Brassóvármegye alispánjától.

Sz. **9191**—1904.

Hirdetmény.

Az 1886. XXI. t.-cz. 28. §-sa alapján ezennel köztudomásul hozom, hogy Brassóvármegye igazoló választmánya az 1905. évre szóló legtöbb adófizetők névjegyzékét megállapitotta.

Ezen névjegyzék, mely ellen mától számitandó 15 nap alatt az állandó biráló választmányhoz fellebbezésnek van helye, a vármegye székházánál közszemlére ki van téve.

Brassó, 1904. évi Oct. hó 13.

Dr. Jekel,
alispán.

1—1,1534

Dela vice-comitele comitatului Brassó.

Nr. **9191**—1904.

PUBLICAŢIUNE.

Pe basa §-lui 28, art. de lege XXI ex. 1886, aduc la cunoscinţă, că comitetul rectificator al comitatului a statorit catalogul virilistilor pe anul 1905,

Acest catalog, în contra căruia începênd cu ḑiua de astăḑĭ în termin de 15 ḑile se póte apela la comitetul esaminator, este afişat spre vedere la casa comitatului.

Brassó, în 13 Oct. 1904.

Dr. Jekel m. p.
vice-comite.

Nr. **16598**—1904.

Invitare

la Adunarea proprietarilor de pământurĭ, care se va ţiné în **17 Octomvrie 1904 la 9 óre a. m.** în casa Sfatului.

Toţĭ proprietariĭ de pământurĭ, carĭ sunt interesaţĭ la lucrările de drenaj (sĕcarea apei) al păraielor: Spurcata, Timiş, Fabrica de aramă, Gimbăşel, sunt învitaţĭ la alegerea unei comisiunĭ de 10 membriĭ, care sĕ îngrijéscă, documentul concesiei pentru executarea lucrărilor de regulare şi drenaj, conform §. 17, emis de domnul vicecomite cu data de 3 August nr. 6905.

In interesul economic propriu, sunt poftiţĭ a veni la acésta adunare.

Brassó, 6 Octomvrie 1904.

Comisia executivă pentru săvêrşirea lucrărilor de drenaj în hotarul Braşovului grupa III.

Oscar Alesius,
preşedintele comisiei.

1—1.1536.

La esposiţiile hygienice din Cairo în anul 1895 şi în Londra la anul 1893 a fost premiat

Spirtul Reuma

cu diploma de onóre şi cu medalie de aur.

Probat de capacităţĭ medicale şi întrebuinţat cu succes în spitale

SPIRTUL-REUMA

şi FLUID de PUTERE,

are efect sigur la tóte părţile corpului şi anume: **contra reumatismului, durere de nervĭ. şoldină, işchias, asthmă ş. a.**

În multe casurĭ efectul este atât de mare, că după o tricţiune încetéză durerile.

Durerĭ de dinţĭ şi cap vindecă în 5 minute

Preţul unei sticle cu instrucţie 1 corónă, sticle mai marĭ cu 2 cor. 40 banĭ.

Depou principal în BUDAPESTA la farmacia D-lui **Josif Török,** Király-utcza nr. 12., şi la d-l Dr. **A. Egger,** Váczi kürut 17.

asemenea în tóte farmaciile din provinţă, precum şi la proprietarul

WIDDER GYULA

farmacist în Sátoralja-Újhely.

Comande din provincie se efectuéză prompt.

Depou în Braşov: la Victor Roth farmacia la Ursu, Alexina Jekellus, Franz Kelemen, Friedrich Stenner, Karl Schuster, Ed. Kugler. In Cohalm: la E. Victor Milas.

2—20,1532.

Prafurile-Seidlitz ale lui **Moll**

Veritabile numai, décă fiăcare cutiă este provĕdută cu marca de apĕrare a lui A. Moll şi cu subscrierea sa.

Prin efectul de lecuire durabilă al **Prafurilor-Seidlitz de A. Moll** în contra greutăţilor celor mai cerbicóse la **stomach şi pântece,** în contra cârceilor şi acrelei la stomach, **constipaţiunei cronice,** suferinţei de ficat, **congestiunei de sânge,** haemorhoidelor şi a celor mai diferite **bóle femeescĭ** a luat acest medicament de casă o rĕspândire, ce cresce mereu de mai multe decenii încóce. — **Preţul unei cutii originale sigilate** Coróne 2.—

Falsificaţiile se vor urmări pe cale judecătorescă.

Franzbranntwein şi sare a lui Moll.

Veritabilŭ numai, décă fiecare sticlă este provĕdută cu marca de scutire şi cu plumbul lui **A. Moll.**

Franzbranntwein-ul şi sarea este fórte bine cunoscută ca un **remediu poporal** cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de **şoldină şi reumatism** şi a altor urmărĭ de rĕcélă. **Preţul unei sticle originale plumbate,** Coróne **1.90.**

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii şi dame fabricat după metodul cel mai nou pentru cultivarea raţională a pelei, cu deosebire pentru copii şi adulţĭ. **Preţul unei bucăţĭ** Cor. —.40 **Cincĭ bucăţĭ** Coróne **1.80.** Fie-care bucată de săpun, pentru copii este **provĕdută cu marca de apĕrare A. Moll.**

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. şi r. furnisor al curţii imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provincia se efectuéză ḑilnic prin rambursă postală.

La deposite sĕ se cérĕ **anumit** *preparatele provĕḑute cu iscălitura şi marca de apĕrare a lui A. MOLL.*

Deposite în Braşov: la d-nii farmaciştĭ **Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neutädter** şi engros la **D. Eremia Nepoţii.**

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Octomvrie st. n. 1904.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·32 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 8·7 min. séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Tren accel. la órele 4·59 m. dim.*)
*) (Nu mai până în 15 Novembre).
III. Trenul mixt la órele 11·35 m. a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).
V. Tren mixt la órele 6·50 séra.* (care circulă numai la Predeal).

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu şi Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la óra 5.25 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·45 min. a. m.* (* au legătură până la Ciuc-Gyimes).
III. Trenul de per. la óra 2·50 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
IV. Tren de pers. la órele 6.34 m. séra.*

Dela Braşov la Zêrnescĭ (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 9·2 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 4·52 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 7·50 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·27 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Tren. de pers. la óra 7·28 min. dim.
II. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiiu şi Cluj).
III. Trenul pers., la óra 4·55 m. p. m.
IV. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.
V. Tr. accel. la órele 10·14 m. séra. (Numai până în 15 Novembre).

Dela Kezdi-Oşorheiu şi Ciuc-Ghimes la Braşov

I. Trenul de persóne la óre 8.25 m. dim. (are legătură cu Ciuc-Sereda).
II. Trenul de pers. la óra 1·59 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Gyimes).
III. Trenul mixt, la óra 6·10 m. séra.*)
IV. Tren mixt, la órele 10·1 m. séra.

Dela Zêrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·02 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.

ANUNCIURI

(inserţiuni şi recl.)

sunt a se adresa subscrisei administraţiunĭ. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administr. „Gazetei Trans."

Tipografia A. Mureşianu, Braşov,

BCU Cluj / Central University Library Cluj